

Sygn. akt I ACz 471/12

POSTANOWIENIE

Dnia 24 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz
Sędziowie:	SA Anna Pele (spraw)
	SA Grażyna Demko

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2012 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa **Przedsiębiorstwa Usługowo - Produkcyjnego (...) S.A. w R.**

przeciwko **(...) Spółce z o.o. w R.**

o uznanie za bezskuteczną umowy

na skutek zażalenia **powoda**

na zarządzenie Przewodniczącego Sądu Okręgowego Sądu Gospodarczego w Rzeszowie z dnia 21 maja 2012 r., sygn. akt VI GC 109/12

p o s t a n a w i a:

u c h y l i ć zaskarżone zarządzenie.

U z a s a d n i e n i e.

Powód Przedsiębiorstwo Usługowo – Produkcyjne (...) S.A. w R. wystąpił ze skargą pauliańską w pozwie wniesionym przeciwko (...) Sp. z o.o. w R. domagając się uznania za bezskuteczną wobec powoda umowy z dnia 22 lutego 2010 r. sprzedaży i przeniesienia praw wynikających z projektu budowlanego zamierzenia inwestycyjnego realizowanego na podstawie decyzji Prezydenta Miasta R. z dnia 5 września 2006 r. (...) (...) oraz zmieniającej ją decyzji Prezydenta Miasta R. z dnia 15 września 2008 r. nr (...) (...) – wraz ze wszystkimi prawami autorskimi do powyższego projektu, zawartej między B. P. a pozwanym, ewentualnie o uznanie za bezskuteczną wymienionej umowy w celu umożliwienia powodowi prowadzenia egzekucji z powyższej dokumentacji i praw autorskich z niej wynikających należności powoda wobec B. P. objętych tytułami wykonawczymi na kwotę 6.830.905,37 zł. Jako wartość przedmiotu sporu podał powód kwotę 5.000 zł, uiszczając wpis w wysokości 250 zł, bowiem za taką kwotę – jak twierdził – nastąpiło zbycie dokumentacji ze wszystkimi prawami z nią związanymi. Wartość przedmiotu sprzedaży – według szacunku powoda – w rzeczywistości wynosiła co najmniej kilka milionów złotych.

Sąd Okręgowy Sąd Gospodarczy sprawdził wartość przedmiotu sporu na podstawie art. 25 § 1 kpc i ustalił postanowieniem z dnia 21 maja 2012 r., że winna ona wynosić 6.830.905,37 zł. Kwota ta bowiem stanowi sumę wierzytelności wskazaną przez powoda, jest przedmiotem ochrony i należy ją traktować jako wartość przedmiotu sporu powództwa ze skargi pauliańskiej, zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 19 § 2 i art. 20 kpc. W konsekwencji

zarządzeniem z dnia 21 maja 2012 r. Przewodniczący wezwał powoda do uiszczenia brakującego wpisu w kwocie 99.750 zł.

W zażaleniu na zarządzenie Przewodniczącego powód zarzucił naruszenie art. 19 kpc w zw. z art. 527 kc przez błędną jego wykładnię i przyjęcie, że wartość przedmiotu sporu stanowi kwota równa wierzytelności powoda mimo, że wartość przedmiotu sporu nie może być wyższa od wartości tego co na skutek zaskarżonej czynności wyszło lub nie weszło do majątku dłużnika oraz że skoro istnieje różnica pomiędzy wysokością wierzytelności powoda, a wartością tego co na skutek zaskarżonej czynności wyszło lub nie weszło do majątku dłużnika to sąd ma obowiązek przyjąć wartość niższą. Na obecnym etapie postępowania nie sposób ustalić jaka jest rzeczywista wartość materialna praw wynikających z projektu budowlanego zamierzenia inwestycyjnego, zatem według powoda, wartość ta ustalona zostanie przez biegłego w toku postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Orzecznictwo dotyczące wartości przedmiotu sporu w sprawie ze skargi pauliańskiej nie jest jednolite.

W postanowieniu z dnia 12 stycznia 2007 r. IV CZ 105/06 (Lex Polonica nr 1825925) Sąd Najwyższy uznał, że w sprawie opartej na roszczeniu z art. 527 kc wartość przedmiotu sporu powinna być określona jako kwota równa wierzytelności powoda, która ma być chroniona skargą.

Uwzględnienie powództwa oznacza bowiem, że wierzyciel może, z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej, dochodzić zaspokojenia tej wierzytelności z przedmiotów majątkowych, które wskutek czynności prawnej uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły (art. 532 kc). Przedmiotem ochrony jest tu zatem wierzytelność powoda, która nie mogła zostać zaspokojona na skutek krzywdzącej wierzyciela czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z osobą trzecią i wierzytelność ta, określona kwotowo, stanowi wartość przedmiotu sporu, zgodnie z zasadami art. 19 § 2 i art. 20 kpc.

Natomiast w postanowieniu z dnia 7 maja 2008 r. II CZ 25/08 (niepubl.) Sąd Najwyższy uznał, że w sprawie o roszczenie przewidziane w art. 527 kc dla oznaczenia wartości przedmiotu sporu miarodajne są dwie wartości albo wartość tego, co na skutek zaskarżonej czynności z majątku dłużnika wyszło lub do niego nie weszło, albo wysokość wierzytelności wraz z zaległymi należnościami ubocznymi za czas poprzedzający wniesienie pozwu – w zależności od tego, która z tych wielkości jest niższa (komentarz do art. 19 kpc pod red. T. Erecińskiego t. 1 Wyd. LexisNexis wyd. 3 Wielkie Komentarze).

Sąd Okręgowy Sąd Gospodarczy stanął na stanowisku prezentowanym w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2007 r., jednakże Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w postanowieniu z dnia 7 maja 2008 r. jako odpowiadający specyfice powództwa opartego na skardze pauliańskiej. W przypadku bowiem uwzględnienia przez Sąd powództwa, w sytuacji gdy wartość tego co na skutek zaskarżonej czynności z majątku dłużnika wyszło lub do niego nie weszło jest niższa od wierzytelności powoda, chroniona skargą jest wierzytelność powoda do wartości niższej i wartość ta stanowi przedmiot sporu.

W rozpatrywanej sprawie jako wartość tego co z majątku dłużnika B. P. wyszło lub do niego nie weszło określił powód na kwotę 5.000 zł, zastrzegając jednocześnie, że kwota ta winna wynosić kilka milionów złotych, co oznacza, że w istocie wartość ta nie została określona.

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 kpc pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać dokładnie określone żądanie, a w sprawach o prawa majątkowe dokładne oznaczenie wartości przedmiotu sporu chyba, że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna. Oznaczenie wartości przedmiotu sporu stanowi obligatoryjną część pozwu z uwagi na to, że decyduje o wartości rzeczowej Sądu I instancji, zaś jego brak traktowany być winien jako brak formalny pozwu i nie może być uzupełniany przez Sąd, jak zarzucił powód w zażaleniu, w toku postępowania sądowego.

Dodać należy, że nawet przyjmując pogląd Sądu Okręgowego co do oznaczenia wartości przedmiotu sporu jako sumy wierzytelności powoda, to kwota ta nie budziła zastrzeżeń, wobec czego nie zachodziła konieczność wydawania postanowienia w trybie art. 25 § 1 kpc. Skoro zatem do czasu uzupełnienia przez powoda braku formalnego pozwu w wymienionym wyżej zakresie nie jest możliwe wyliczenie opłaty od pozwu, Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżone zarządzenie na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 397 § 2 i art. 398 kpc.

Zarządzenie:

Odpis postanowienia doręczyć pełnomocnikowi powoda r. pr. A. K..

R., dnia 24.08.2012 r.

as.